

มาตรฐานในการปฏิบัติงานและคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพที่มีต่อ
ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ในเขตกรุงเทพมหานคร

PERFORMANCE STANDARDS AND QUALIFICATIONS OF
PROFESSIONAL ACCOUNTANTS AFFECTING THE
PERFORMANCE OF SMALL AND MEDIUM -SIZED BUSINESS IN
BANGKOK

¹ชลากร เขียวพิมพา และ ²จิรพงษ์ จันทรงาม
¹Chalakorn Khewpimpa and ²Jirapong Channgam

มหาวิทยาลัยศรีปทุม, ประเทศไทย
Sripatum University, Thailand

¹Chalakorn.jee@gmail.com

Received: March 24, 2023; Revised: April 6, 2023; Accepted: April 20, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาปัจจัยมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์แบบถดถอยเชิงพหุ

ผลการศึกษาพบว่า มาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ปฏิบัติงาน ด้านคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพในองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใน

¹หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

²หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

เขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. =0.000) และคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ด้านความกล้าที่จะนำเสนอแนวคิด และวิธีการใหม่ๆ ด้านความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพบัญชีด้านการพัฒนาตนเอง อยู่ตลอดเวลาส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. =0.000)

คำสำคัญ : มาตรฐานในการปฏิบัติงาน, คุณสมบัติของนักบัญชี, ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน, ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

The objectives of the study were as follows: 1. To study the performance standard factors affecting the performance of small and medium-sized businesses 2. To study the qualification of professional accountants affecting the performance of small and medium-sized businesses in Bangkok. The sample group includes 400 accountants working in small and medium-sized business organizations in Bangkok using questionnaires as a tool. The statistics used in the analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The results of the study found that Standards for the practice of accountants who perform their duties. Qualifications of professional accountants in SMEs in Bangkok Overall, it is at a high level, the overall performance was at a moderate level. Qualifications of a professional accountant Responsibility for assigned tasks The courage to introduce new ideas and methods. Honesty and ethics in the accounting profession, in the aspect of continuous self-improvement, positively affects the performance of small and medium-sized businesses in Bangkok with a statistically significant level of 0.01 (Sig. =0.000)

Keywords : Operational standards, Accountant Qualifications, Performance, Small and medium business

บทนำ

การทำธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การจัดวางระบบการบัญชีจะเป็นสิ่งสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง รวมไปถึง “นักบัญชี” ก็มีความสำคัญไม่แตกต่างกันเพราะเป็นผู้จัดบันทึกหรือลงรายละเอียดต่าง ๆ และต้องเป็นนักบัญชีที่มีความรู้เกี่ยวกับบัญชีเบื้องต้นเป็นอย่างดี รวมถึงมีคุณสมบัติด้านอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบ ดังนี้ 1) มีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ เนื่องจากนักบัญชีเป็นผู้รู้ความเคลื่อนไหวทางการเงินขององค์กรธุรกิจ จึงต้องมีความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพของตนเอง โดยไม่เปิดเผยข้อมูลทางการเงินขององค์กรต่อคู่แข่งทางธุรกิจหรือบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องเด็ดขาด 2) มีความละเอียดรอบคอบในการรับมอบเอกสารทางการ

เงินต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องทุกครั้ง 3) มีความรู้ความสามารถ สามารถนำทฤษฎีมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวเลขได้อย่างถูกต้อง และมีความเข้าใจในธุรกิจขององค์กร มีการนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับธุรกิจได้ด้วย 4) รับผิดชอบงานในหน้าที่ มีความขยันมุ่งมั่นและอดทน เพราะงานบัญชีจำเป็นต้องทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามกำหนดเวลา 5) กล้าแสดงความคิดเห็น กล้านำเสนอแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กรธุรกิจ รวมทั้งมีการตรวจสอบข้อมูลทางบัญชีอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบการทุจริตหรือความเสียหายต้องรีบแจ้งผู้มีอำนาจหรือผู้บริหารทันที และ 6) พัฒนาศักยภาพโดยการศึกษาหาความรู้จากข้อมูล ข่าวสาร หรือหาโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับระบบบัญชีกับผู้ที่ประกอบวิชาชีพเดียวกันอยู่เสมอๆ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2560) ในการวางแผนงานการเตรียมความพร้อมของกิจการต้องอาศัยข้อมูลสำคัญด้านการเงิน การบัญชีที่มีความถูกต้อง ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ และทันเวลาต่อการใช้งานในการตัดสินใจ แต่การที่จะได้ข้อมูลทางบัญชีที่ถูกต้องจะมาจากการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่มีความสามารถและมีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพบัญชี รวมทั้งมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการงานส่วนบุคคล และการจัดบริหารงานในหน่วยงานและองค์กร

เนื่องจากปัจจุบันนักบัญชีมีความสำคัญต่อกิจการงานในทุกภาคส่วนของรัฐและเอกชน ไปจนถึงองค์กรที่ไม่แสวงกำไรต่าง ๆ เพราะงานบัญชี คือ งานที่ทำหน้าที่ในการจดบันทึก และทำเอกสารเพื่อเสนอรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผนแนวทางการทำงาน และใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินงานที่สำคัญต่าง ๆ ดังนั้น นักบัญชีจึงเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนธุรกิจและการดำเนินงานต่าง ๆ (เว็บไซต์เส้นทางอาชีพนักบัญชี) มาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี มาตรฐานการปฏิบัติงานของนักบัญชีเป็นกฎเกณฑ์เป็นระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับนักบัญชีต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของนักบัญชีที่เกี่ยวข้องรวมทั้งหาความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานในปัจจุบัน ซึ่งสามารถอธิบายถึงวิธีการปฏิบัติทางการบัญชีดังนี้มาตรฐานการบัญชีจึงเป็นวิธีปฏิบัติทางการบัญชีตามหลักกฎหมายอย่างเหมาะสมและมีเหตุผลเป็นที่ยอมรับแล้วนำมาเป็นหลักในการปฏิบัติงานทางการบัญชีให้ไปเป็นแนวทางเดียวกัน (นิธิวิทย์ ทับทิมศรี, 2558)

โดยพ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ. 2543 มาตรา 8 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีต้องจัดให้มีการทำบัญชีตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ และมาตรา 9 กำหนดให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนดตามมาตรา 7(6) เพื่อจัดทำบัญชี และมีหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ทำบัญชีให้จัดทำบัญชีให้ตรงต่อความเป็นจริงและถูกต้องตาม พ.ร.บ. การบัญชี พ.ศ.2543 ผู้มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีดังกล่าวอาจจะจัดทำบัญชีเอง โดยจ้างพนักงานบัญชีที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายเป็นผู้ทำบัญชีประจำของกิจการ หรืออาจใช้บริการจากสำนักงานบัญชีภายนอก เพื่อจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย การกำหนดคุณสมบัติขั้นพื้นฐานของนักบัญชี ทั้งทางด้านระดับการศึกษาต้องมีความรู้ด้านพื้นฐานด้านบัญชีแล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติทางด้านวิชาชีพ ได้แก่ ทักษะด้านปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารทักษะด้านการจัดการบุคคล และทักษะด้านการจัดการองค์กร ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 3 (ปรับปรุง) นอกจากนี้ คุณสมบัติของนัก

บัญชีมืออาชีพ เป็นส่วนหนึ่งในการส่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานให้เกิดการบรรลุเป้าหมาย นักบัญชีจะต้องทำการรายงานข้อมูลทั้งหมด ให้ผู้บริหาร หรือลูกค้า เข้าใจง่ายมากขึ้น จะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอรายงานตัวเลขต่าง ๆ แบบให้เข้าใจและดูง่ายไม่ยุ่งยากซับซ้อน และจะต้องรู้จักนำเทคโนโลยีทั้งหมดมาช่วยให้เป็นประโยชน์ด้วย (กมลภู สันตะจักร์ และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์, 2562)

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษามาตรฐานในการปฏิบัติงานและคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อทำให้ทราบว่า ปัจจุบันนักบัญชีที่ปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรธุรกิจ มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานและคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพระดับใด และมีปัจจัยใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนงานเพื่อส่งเสริมให้นักบัญชีมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ดี อันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานด้านการบัญชีขององค์กรแต่ละองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ทำการค้นหาระบบของเว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีจำนวนทั้งสิ้น 296,167 แห่ง (ข้อมูล จากเว็บไซต์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ณ เดือนธันวาคม 2564)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ นักบัญชีที่ปฏิบัติงานองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ 400 คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ เอกสารและงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะคำถามแบบให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวและเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended question)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการ มี 6 ข้อ โดยมีลักษณะคำถามแบบให้เลือกตอบเพียงข้อเดียวและเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended question)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน 2) ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 3) ด้านพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ 1) มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย 2) มีความละเอียดรอบคอบ ถี่ถ้วน 3) กล้าที่จะนำเสนอแนวคิดและวิธีการใหม่ๆ 4) มีความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพบัญชี 5) มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย 2) ด้านประสิทธิภาพของรายงานงบการเงิน 3) ด้านการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพตามแผนที่ได้วางไว้

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามกรอกรายละเอียดแสดงข้อเสนอแนะของตนเองเพิ่มเติม

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือแบบสอบถามผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลจากแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และศึกษาข้อมูลจากงานศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบข้อมูลเบื้องต้น แล้วกำหนดข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา และความเหมาะสมที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล และพิจารณาแก้ไขปรับปรุงให้แบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยเครื่องมือมีความเที่ยงตรง (Validity) เท่ากับ 0.832 และความน่าเชื่อถือ (Reliability) เท่ากับ 0.844

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. แหล่งปฐมภูมิ (Primary data) การเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลแบบสอบถามด้วยแบบสอบถามออนไลน์จากนักบัญชีที่ปฏิบัติงานองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ บทความและผลงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับงานศึกษาของผู้ศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางการศึกษาในครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลครบถ้วน ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามมาลงรหัส (Coding) ตามวิธีการศึกษาทางสถิติ และดำเนินการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติดังนี้

1. สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive statistics analysis) โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) นำเสนอข้อมูลปัจจัยด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ และผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) ที่ใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อตัวแปรอิสระโดยจะใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation analysis) และทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยมาตรฐานในการปฏิบัติงานและคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์แบบถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 91.3 มีอายุ 30 – 39 ปี ร้อยละ 67.5 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 85.0 มีประสบการณ์ 7 – 10 ปี ร้อยละ 46.8 มีตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ร้อยละ 51.5 มีจำนวนพนักงานในองค์กร 50 – 100 คน ร้อยละ 56.0 มียอดขายเฉลี่ย 1,500,000 บาทต่อเดือน เปิดดำเนินกิจการเป็นเวลา 5 - 10 ปี ร้อยละ 56.5 ใช้งานซอฟต์แวร์ EXPRESS ร้อยละ 32.51

มาตรฐานในการปฏิบัติงาน

มาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.64) รองลงมาได้แก่ ด้านพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.51) ตามลำดับ สามารถพิจารณารายด้านได้ดังต่อไปนี้

ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.64) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การเปรียบเทียบผลงานต้องมีความชัดเจนและสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานทางด้านบัญชีมากขึ้นเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.75) รองลงมาได้แก่ มีความรู้ความสามารถด้านบัญชีมากขึ้นเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.70) มาตรฐานการปฏิบัติงานช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้เป็นอย่างดีและถูกต้องมากขึ้นเพียงใด

(ค่าเฉลี่ย = 3.63) และมาตรฐานการปฏิบัติงานสามารถใช้เป็นแนวทางในการควบคุมการทำงาน และดำเนินงานของนักบัญชีมากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.51) ตามลำดับ

ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.64) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ มาตรฐานการปฏิบัติงานช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.71) รองลงมาได้แก่ มาตรฐานด้านการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.65) และมาตรฐานการปฏิบัติงานช่วยให้สามารถมองเห็นประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.55) ตามลำดับ

ด้านพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.51) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ มาตรฐานการปฏิบัติงานช่วยให้พฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานตรงตามมาตรฐานนโยบายการบัญชีมากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.62) รองลงมาได้แก่ มาตรฐานการปฏิบัติงานช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมการทำงานได้อย่างมีระเบียบถูกต้องครบถ้วนมากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.50) และมาตรฐานการปฏิบัติงานช่วยให้พฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานทำงานได้เป็นอย่างดีและถูกต้องครบถ้วนมากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.43) ตามลำดับ

คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ

ด้านคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.48) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย (ค่าเฉลี่ย = 3.62) รองลงมาได้แก่ มีความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพบัญชี (ค่าเฉลี่ย = 3.59) กล้าที่จะนำเสนอแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ (ค่าเฉลี่ย = 3.54) มีความละเอียดรอบคอบ ถี่ถ้วน (ค่าเฉลี่ย = 3.43) และมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา (ค่าเฉลี่ย = 3.20) ตามลำดับ สามารถพิจารณารายด้านได้ดังต่อไปนี้

ด้านมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.62) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่งงานที่ได้รับมอบหมายทันเวลามากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.68) รองลงมาได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายมากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.56) ตามลำดับ

ด้านมีความละเอียดรอบคอบ ถี่ถ้วน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.43) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้ปฏิบัติงานทำงานที่ได้รับมอบหมายถูกต้องและครบถ้วนมากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.47) รองลงมาได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้อย่างมีความละเอียดรอบคอบได้มากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.38) ตามลำดับ

ด้านกล้าที่จะนำเสนอแนวคิดและวิธีการใหม่ๆ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.54) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำเสนอแนวคิดและวิธีการทำงานใหม่ ๆ ได้มากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.62) รองลงมาได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานมีไอเดียใหม่ ๆ มาเสนอมากน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.46) ตามลำดับ

ด้านมีความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพบัญชี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.59) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้ปฏิบัติงานมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพบัญชี

ได้มาน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.65) รองลงมาได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานมีความซื่อสัตย์และเที่ยงตรงในการทำงานมาน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.53) ตามลำดับ

ด้านการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.20) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผู้ปฏิบัติงานมีการศึกษาและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มาน้อยเพียงใด และผู้ปฏิบัติงานมีการปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาตนเองมาน้อยเพียงใด (ค่าเฉลี่ย = 3.20) ตามลำดับ

ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

ด้านผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.23) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย (ค่าเฉลี่ย = 3.28) รองลงมาได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพตามแผนที่ได้วางไว้ (ค่าเฉลี่ย = 3.21) และด้านประสิทธิภาพของรายงานงบการเงิน (ค่าเฉลี่ย = 3.19) ตามลำดับ

ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย พบว่า ระดับความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.28) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานต้องมีการวางแผนงานเป็นขั้นและกำหนดนโยบายเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุด ผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงานผู้ปฏิบัติงานมีความสามารถ ตัดสินใจที่สำคัญในการปฏิบัติงานและทันเวลา (ค่าเฉลี่ย = 3.35) รองลงมาได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ ในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานต้องมี ในงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานจัดฝึกอบรมการพัฒนาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย = 3.20) ตามลำดับ

ด้านประสิทธิภาพของรายงานงบการเงิน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.19) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้ทันเหตุการณ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.26) รองลงมาได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหาแยกแยะความแตกต่างระหว่างข้อสอดคล้องกันและแตกต่างกันเพื่อการตัดสินใจที่เป็นเหตุ การตัดสินใจที่ดีรับรู้ผลกระทบและการนำเอาผลการตัด ไปใช้มีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและทันเวลา (ค่าเฉลี่ย = 3.15) ตามลำดับ

ด้านการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพตามแผนที่ได้วางไว้ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.21) สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การให้บริการเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย = 3.26) รองลงมาได้แก่ แผนงานในการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ (ค่าเฉลี่ย = 3.22) และคุณภาพในการปฏิบัติงานต่อความต้องการของลูกค้า (ค่าเฉลี่ย = 3.15) ตามลำดับ

การทดสอบสมมติฐาน

ในส่วนของการทดสอบสมมติฐานในการศึกษาในครั้งนี้ ใช้การทดสอบการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 มาตรฐานในการปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร

มาตรฐานในการปฏิบัติงาน	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.653	.150		4.348	.000
ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	.387	.041	.424	9.355	.000*
ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	.036	.044	.039	.813	.417
ด้านพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน	.354	.055	.319	6.480	.000*
R = 0.654 $R^2 = 0.428$ F = 89.524 Std. Error = 0.48244					

** ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 1 มาตรฐานในการปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. =0.000)

มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร (Sig. =0.417)

มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. =0.000)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร

คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	.528	.111		4.781	.000*
ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	.102	.026	.138	3.972	.000*

ความละเอียดรอบคอบ ถี่ถ้วน	.053	.030	.065	1.739	.083
ความกล้าที่จะนำเสนอแนวคิดและวิธีการใหม่ๆ	.139	.033	.159	4.220	.000* *
ความความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพบัญชี	.218	.028	.308	7.724	.000* *
การพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา	.291	.027	.422	10.987	.000* *
R = 0.804 R ² = 0.647 F = 130.906 Std. Error = 0.38000					

** ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. =0.000)

คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ ด้านความละเอียดรอบคอบ ถี่ถ้วน ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร

คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ ด้านความกล้าที่จะนำเสนอแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. =0.000)

คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ ด้านความความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพบัญชีส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. =0.000)

คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ ด้านการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. =0.000)

อภิปรายผลการวิจัย

มาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานองค์กรธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รองลงมาได้แก่ ด้านพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญธนา ดิษฐ์แก้ว ยุพรัตน์ จันทรแก้ว นิภาพร นุ่มนวล และเชิดพงษ์ ขำประดิษฐ์ (2558) ได้ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอมะเมือง จังหวัดตาก ผลการศึกษาพบว่า ระดับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการ

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพการบัญชีและด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพภาพรวมอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย รองลงมาได้แก่ มีความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพบัญชี กล้าที่จะนำเสนอแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ มีความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วน และมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมบุรณ์ กุมาร และ ฐิตินันท์ กุมาร (2557) ได้ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีในปัจจุบันและคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน ผลการวิจัยพบว่า การมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการพิมพ์งาน การรักษามัคคีและทำงานกันเป็นทีมมากที่สุด ขณะที่พึงประสงค์นักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถด้านภาษีอากร ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวกับการพิมพ์งานและเกี่ยวกับตารางคำนวณได้ และการสามารถใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในทักษะการพูดมากที่สุด ขณะที่ด้านคุณธรรม จริยธรรมเจ้าของหรือผู้บริหารของ สถานประกอบการส่วนใหญ่ต้องการนักบัญชีที่มีความซื่อสัตย์สุจริต สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่การมีความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณสมบัตินักบัญชีที่ต้องการสูงสุด

ด้านผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย รองลงมาได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพตามแผนที่ได้วางไว้ และด้านประสิทธิภาพของรายงานงบการเงิน นอกจากนี้ มาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านทักษะความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. =0.000) และคุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ด้านความกล้าที่จะนำเสนอแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ด้านความซื่อสัตย์และมีจรรยาบรรณต่อวิชาชีพบัญชีด้านการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (Sig. =0.000) สอดคล้องกับงานวิจัยของผกาดี นิลสุวรรณ (2563) ได้ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ที่ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดทำงบการเงินของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่าคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ที่ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดทำงบการเงิน คือ ด้านวิชาชีพบัญชี ด้านภาษีอากรธุรกิจ ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านภาษา ด้านจรรยาบรรณ วิชาชีพบัญชี ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชี และด้านอื่น ๆ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อคุณภาพของการจัดทำงบการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ที่ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดทำงบการเงิน คือ ด้านคอมพิวเตอร์ และ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี มีผลกระทบเชิง บวกต่อคุณภาพของการจัดทำงบการเงิน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของณฐา ธรเจริญกุล (2561) ได้ศึกษาสมรรถนะของพนักงานบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานกรณีศึกษา สถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา

พบว่า สมรรถนะของพนักงานบัญชีด้านทักษะทางวิชาชีพ มีผลเชิงบวกต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ผู้ประกอบการ ต้องการนักบัญชีที่มีคุณสมบัติทางด้านคอมพิวเตอร์ และด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและประสิทธิผลซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานของสำนักงานบัญชีประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายของสำนักงานบัญชีทั้งในปัจจุบันและอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กมลฎ สันตะจักร์ และ กนกศักดิ์ สุวัฒน์สินิทธิ. (2562). คุณสมบัตินักบัญชีมืออาชีพ. วารสาร หาดใหญ่วิชาการ, 17(1), 246-258.
- กัญธนา ดิษฐ์แก้ว ยุพรัตน์ จันทรแก้ว นิภาพร นุ่มนวล และเชิดพงษ์ ขำประดิษฐ์. (2558). คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก. สาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาตาก.
- ณฐา ธารเจริญกุล. (2561). สมรรถนะของพนักงานบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการทำงาน กรณีศึกษา สถานประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ. สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.
- นิธิต ทัพบิมศรี. (2558). มาตรฐานในการปฏิบัติงานของนักบัญชี. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์นมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 1 (2), 221-238.
- ผกาดี นิลสุวรรณ. (2563). คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ที่ส่งผลต่อคุณภาพของการจัดทำงบการเงินของสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. งานวิจัยบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. อุดรธานี.
- สภาวิชาชีพบัญชี. (2560). กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2557). (ออนไลน์) 2560. (สืบค้นวันที่ 10 พฤษภาคม 2560). สืบค้นจาก: <http://www.tfac.or.th/>
- สมบุญ ภูมิ และฐิตินันท์ ภูมิ. (2557). คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน. สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านน่าน.